

Doç. Dr. Berna Tari Kasnakoğlu

btari@etu.edu.tr

TOBB VERİ ANALİZİ EĞİTİMİ

Eğitim Planı

- **26 Mart 2021 Cuma**

- Araştırma Metodolojileri
- Nitel Yöntemler
- Nitel Veri Analizi

- **29 Mart 2021 Pazartesi**

- Veri Türleri
- Ölçekler
- Anket Oluşturma
- Deneysel Yaklaşımlar
- SPSS Veri Temizleme
- Değişkenler
- Anormallik Ölçümleri
- Güvenirlik

- **31 Mart 2021 Çarşamba**

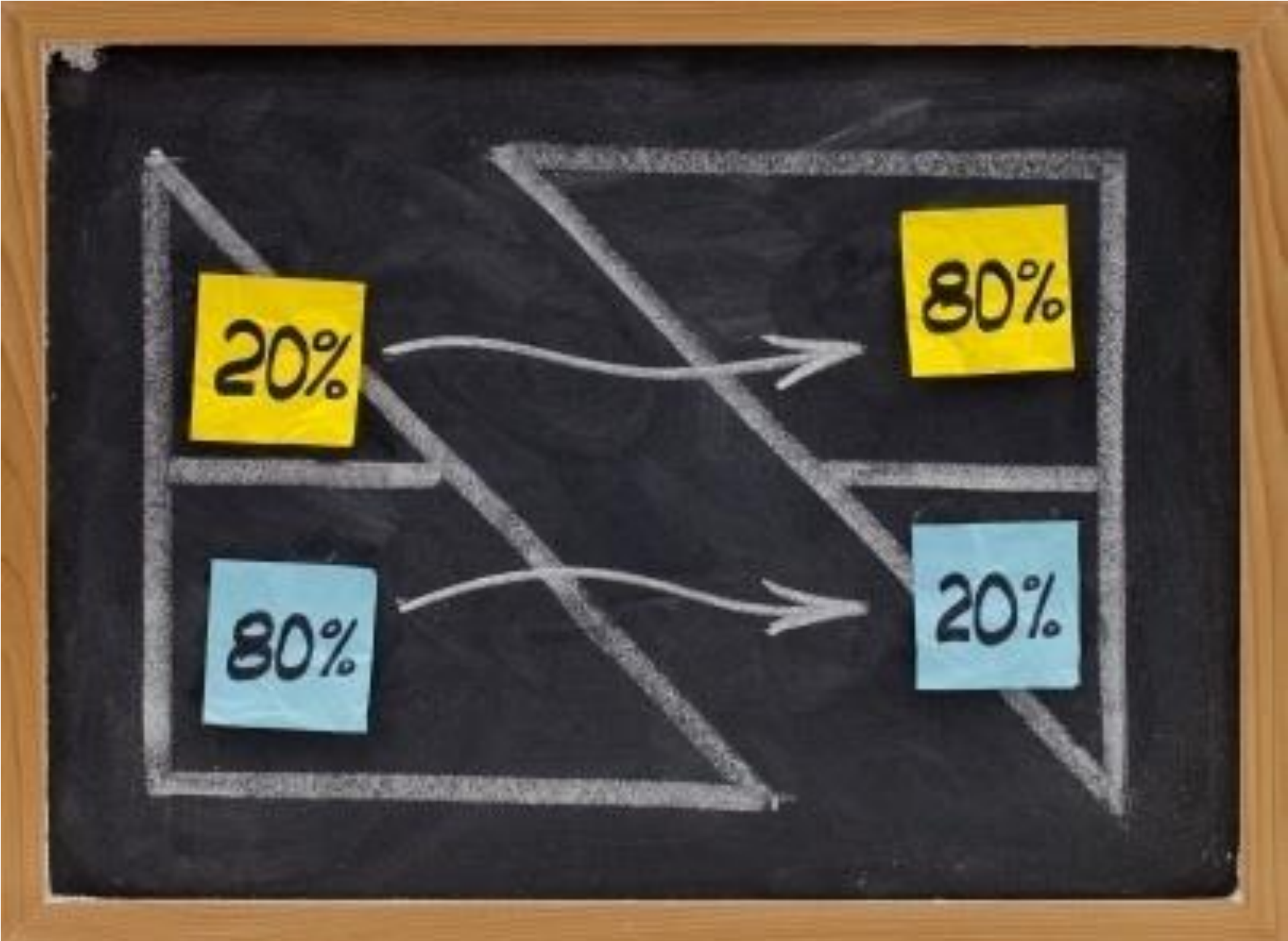
- Temel İstatistikler
- Çapraz Tablolar
- Korelasyon
- Regresyon
- Ortalama Karşılaştırmaları

- **2 Nisan 2021 Cuma**

- Faktör Analizi
- Kümeleme Analizi
- İleri Regresyon Teknikleri (Moderasyon, Aracı Değişken)

- **Bilgiye ihtiyaç**

- Küreselleşme
- Rekabetin artması
- Fiyat dışı rekabetin artması
- Ürünlerin hayat seyrinin kısılması
- Kaynakların etkin kullanılması zorunluluğu
- Optimizasyon gerekliliği
- Müşteri memnuniyet ve sadakatlerinin düşmesi
- Firma içi ve dışı iletişim yollarının artması ve hızlanması

ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

- ARAŞTIRMA SORUSU

- Merak edilen konu, problem noktaları, firmanın geleceğine ilişkin önemli başlıklar → araştırma sorusu

- İKİNCİL VERİ

- Araştırma sorusu yanıtlanmış olabilir mi?

- [Firma içi kaynaklar](#)
- Firma dışında, genel ve özel, halka açık bilgi ve belgeler, raporlar
- [Akademik literatür](#)

Five-Component Framework

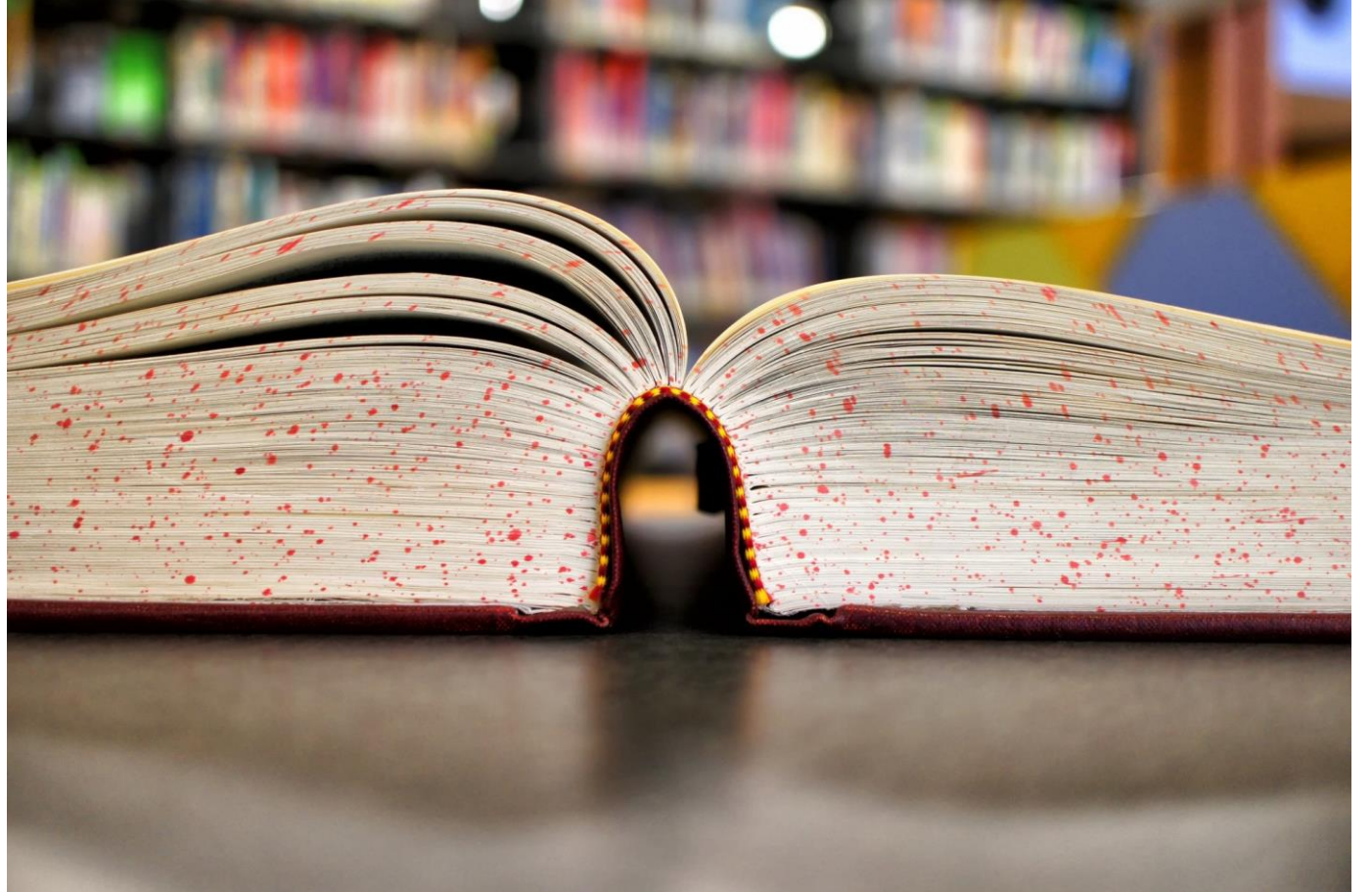
Components interact to produce information.

- **Bilgi Sistemi**

- Pazarlama karar alıcıları veya yöneticileri tarafından
- pazarlama planlaması, yürütme ve kontrollerini geliştirmede kullanılmak üzere
- ilgili, zamanlı ve doğru bilgilerin
- toplanması, saklanması, ayıklanması, gerektiğinde hazır edilmesi, çözümlenmesi, ilgili yerlere dağıtılması ve değerlendirilmesi için
- insan, aygıt ve prosedürlerin sürekli ve etkileşimli olarak yapılaştırılmasıdır

- **Akademik araştırma**

- www.search.epnet.com
- www.scholar.google.com

- INTERNET ARACILIĞI İLE ARAMA MOTORU ARAMALARI

- (Internet aracılığıyla veri toplama, örn. surveymonkey)
- (Internetin içeriğini araştırma, netnografi)
- Internet aracılığıyla araştırma yapma
 - Arama motorları
 - Google
 - Google trends

• Araştırma Süreci

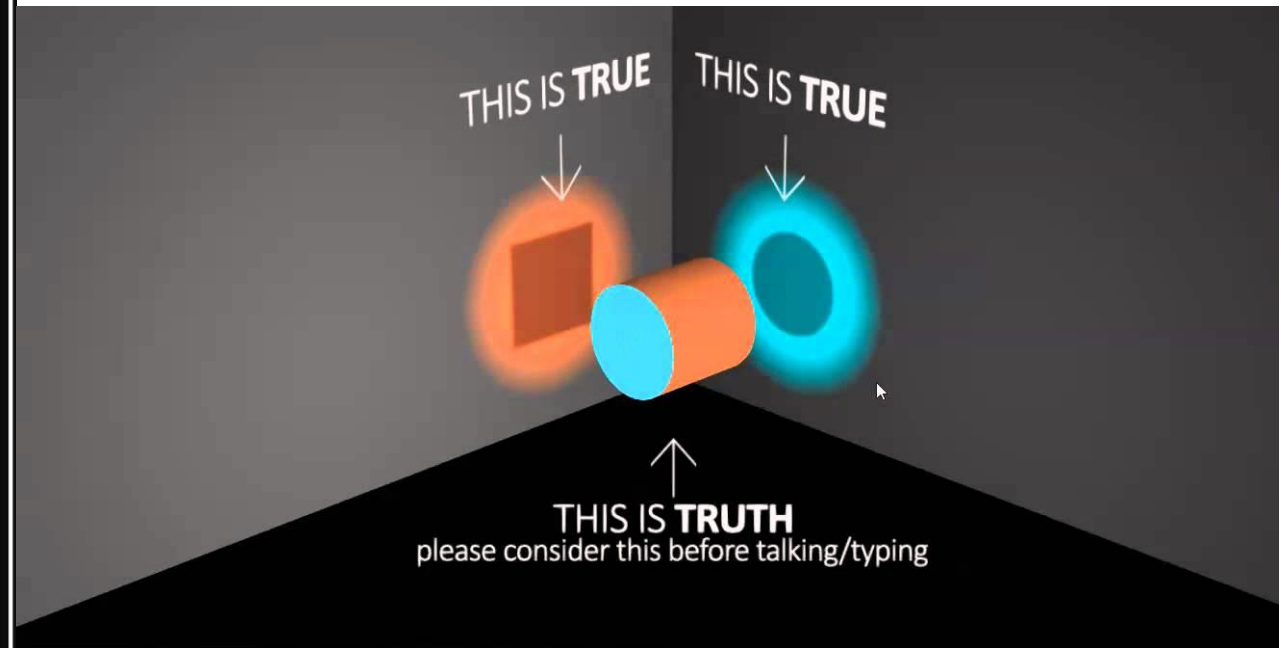
- Araştırması sorusu
- Araştırma dizaynı
- Verinin toplanması
- Verinin analiz edilmesi
- Sonuçların yorumlanması
- Raporlama

An approximate answer to the right problem is worth a good deal more than an exact answer to an approximate problem.

— *John Tukey* —

AZ QUOTES

Nicel	Nitel
Veri, sayılar ve istatistikler şeklindedir	Veri, sözler, resimler ve objeler şeklindedir
Amaç: saymak, kategorize etmek, modellemek, tahmin etmek	Amaç: tam ve doğru bir açıklama getirmek, derinlemesine anlamak
Neye baktığımızı biliyoruz	Neye baktığımızı tam bilmiyoruz
Dizayn, veri toplamadan önce oluşturulur	Dizayn, veri toplarken de şekillenir
Araştırmacı bazı araçlar kullanır	Araştırmacının kendisi veri toplama aracıdır
Bulgular daha kısa ama daha nettir	Bulgular daha uzun ama daha doyurucudur

Eğitim Planı

- **26 Mart 2021 Cuma**

- Araştırma Metodolojileri
- Nitel Yöntemler
- Nitel Veri Analizi

- **29 Mart 2021 Pazartesi**

- Veri Türleri
- Ölçekler
- Anket Oluşturma
- Deneysel Yaklaşımlar
- SPSS Veri Temizleme
- Değişkenler
- Anormallik Ölçümleri
- Güvenirlik

- **31 Mart 2021 Çarşamba**

- Temel İstatistikler
- Çapraz Tablolar
- Korelasyon
- Regresyon
- Ortalama Karşılaştırmaları

- **2 Nisan 2021 Cuma**

- Faktör Analizi
- Kümeleme Analizi
- İleri Regresyon Teknikleri (Moderasyon, Aracı Değişken)

- **Nitel araştırma**

- Konu hakkında bilgimiz az, hipotez kuramayız
- Az sayıda kişiye çok sayıda soru
- Amaç: çözümlenemeyen, derinlemesine anlamak
- Veri toplama yöntemleri
 - Gözlem
 - Mülakat
 - Odak grubu

- **Örnekleme alma**
 - Nitel (olasılıksız)
 - Kolayda
 - Kartopu
 - Yargısal
 - Teorik
 - Kota

NİTEL VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

- DERİNLEMESİNE MÜLAKAT
- ODAK GRUPLARI
- GÖZLEM
 - TAM YAPILANDIRILMIŞ
 - YARI YAPILANDIRILMIŞ
 - YAPILANDIRILMAMIŞ

NİTEL VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

- KONTROLLÜ GÖZLEM
(ANALOG OBSERVATION)
- DOĞAL GÖZLEM
(NATURALISTIC
OBSERVATION)
 - ETNOGRAFİK GÖZLEM
 - İNSAN VE
KÜLTÜRLERİN
GÖZLEM YOLUYLA
SİSTEMATİK OLARAK
İNCELENMESİ

- GÖZLEM

- KİŞİLERİ VE KÜLTÜRLERİ YERİNDE, ZAMAN BAĞLANTISI DAHİLİNDE, FENOMENE MÜDAHALE ETMEDEN, KİŞİLERLE DOĞRUDAN İLETİŞİME GEÇMEDEN SADECE GÖZLEMLEYEREK ANLAMAYA ÇALIŞMA

- GERÇEK DAVRANIŞ
- GEÇMİŞ DAVRANIŞ

- **AVANTAJLARI**

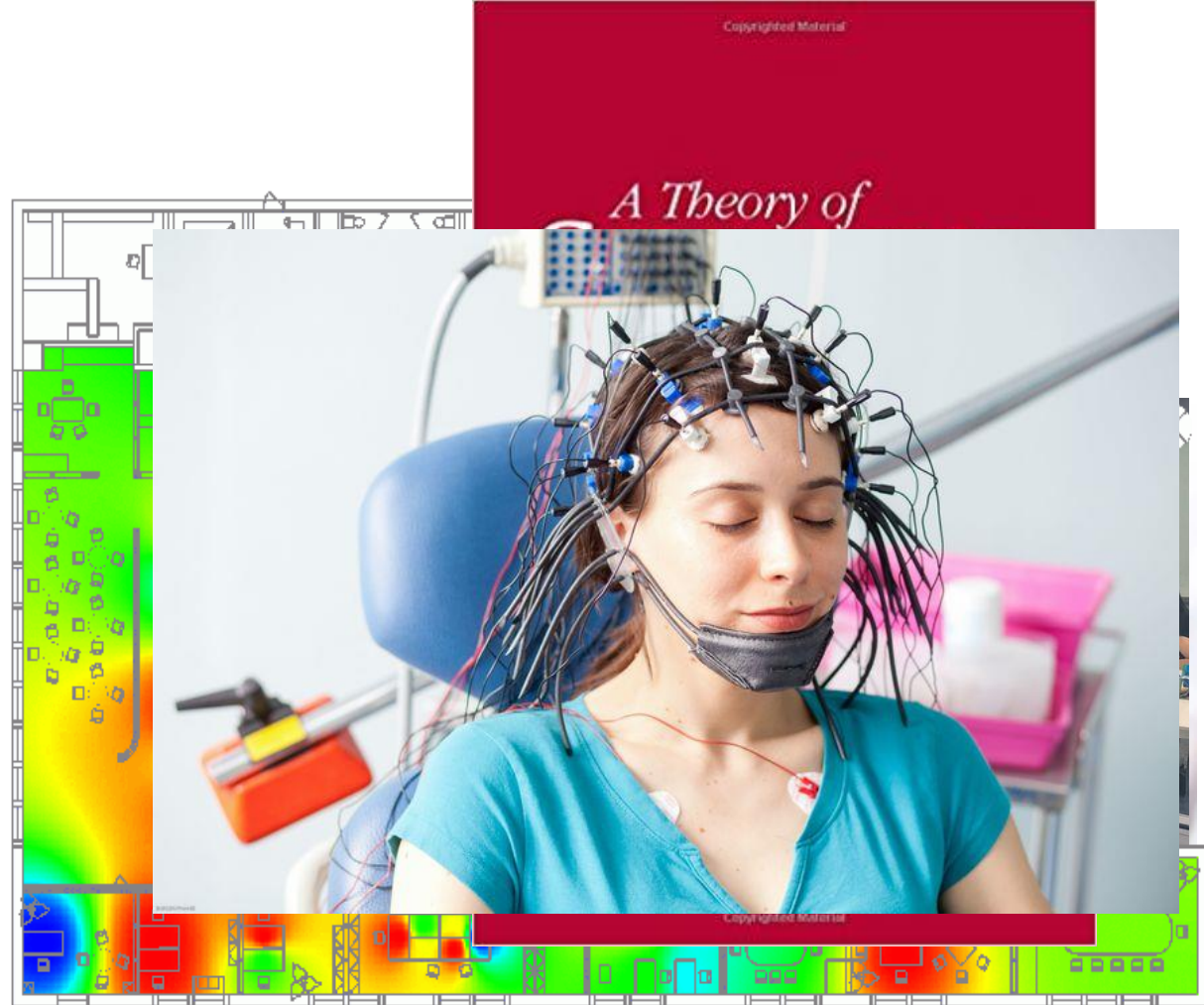
- İNSANLARIN GERÇEKTEN NE YAPTIĞINI GÖRÜYORUZ
- SORU SORMAKTAN DAHA HIZLI SONUCA ULAŞTIRABİLİR
- KATILIMCININ HAFIZASINA VEYA NE SÖYLEYECEĞİNE BAĞIMLI KALMAYIZ

- **DEZAVANTAJLARI**

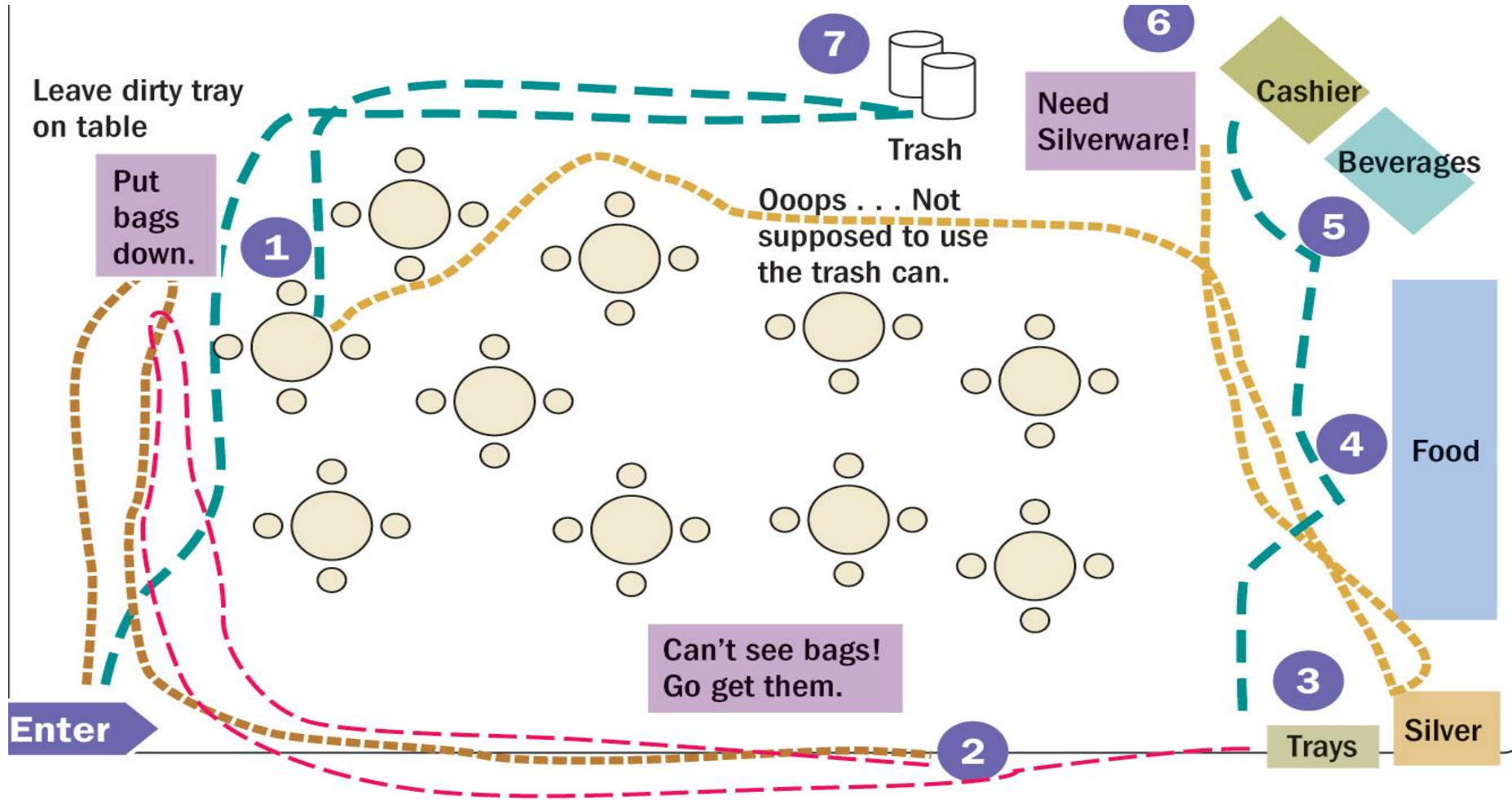
- SADECE FİZİKSEL ÖZELLİKLER VE DAVRANIŞLAR GÖZLEMLENEBİLİR
- SADECE UMUMİ DAVRANIŞLAR GÖZLEMLENEBİLİR
- UZUN SÜRER VE MALİYETLİDİR
- GÖZLEMLenen DAVRANIŞ ÖNEM TAŞIMAYABİLİR
 - POLİTİK/DİNİ: %3'TEN DAHA AZ
 - UYUMA VE YEMEK YEME: %60

BAZI YAYGIN ÖRNEKLER

- GİZLİ MÜŞTERİ
- TEK YÖNLÜ AYNALAR
- MÜŞTERİLERİN AYAK İZLERİ
- FİZYOLOJİK GÖZLEM
 - ELEKTRO-ENSEFALOGRAFİ
- HÜMANİSTİK ARAŞTIRMA
(HUMANISTIC INQUIRY)

SATIN ALMA SÜRECİ

- GÖZLEMDE KATILIM
(PARTICIPANT OBSERVATION)

- HİÇBİR KATILIM YOK
- BİRAZ KATILIM VAR
- ÇOK KATILIM VAR
- TAM KATILIM VAR

• Odak Grupları

- Grupla yapılan bir derinlemesine mülakata benzer
- Grup dinamiğinden elde edilen interaktif, ekstra bilgi
- 8 to 12 (6-10, 6-8, 4-12) katılımcı
- Moderatör
- Orijini psikiyatride grup terapisindedir
 - [Group therapy](#)

- **Types of focus groups**
 - Keşfedici ve deneyimsel
 - Klinik

- **Odak Grubunu Hazırlama**

- Ortam
- Katılımcıları belirleme
- Moderatörü belirleme
 - Psikoloji, Sosyoloji ve Sosyal Psikoloji alanlarında bilgi
 - Genel araştırma ve odak grubu araştırmaları hakkında bilgi ve deneyim
 - Araştırılan konu hakkında bilgi
 - Katılım düzeyi
- Tartışma noktaları

- **Avantajlar**

- Sinerji ve etkileşim
- Gözlem

- **Disadvantages**

- Çabuk sonuca varma tehlikesi
- Moderasyonun güçlüğü

- **Trendler**

- ABD'de 1.1 milyar dolarlık bir sektör
- Telekonferanslar ve video konferanslar
- İki-yönlü odak grupları

- **Mülakat**

- Yapılandırılmış / yapılandırılmamış
- Derinlemesine mülakat
- “Soruşturma”
- Deşifreler

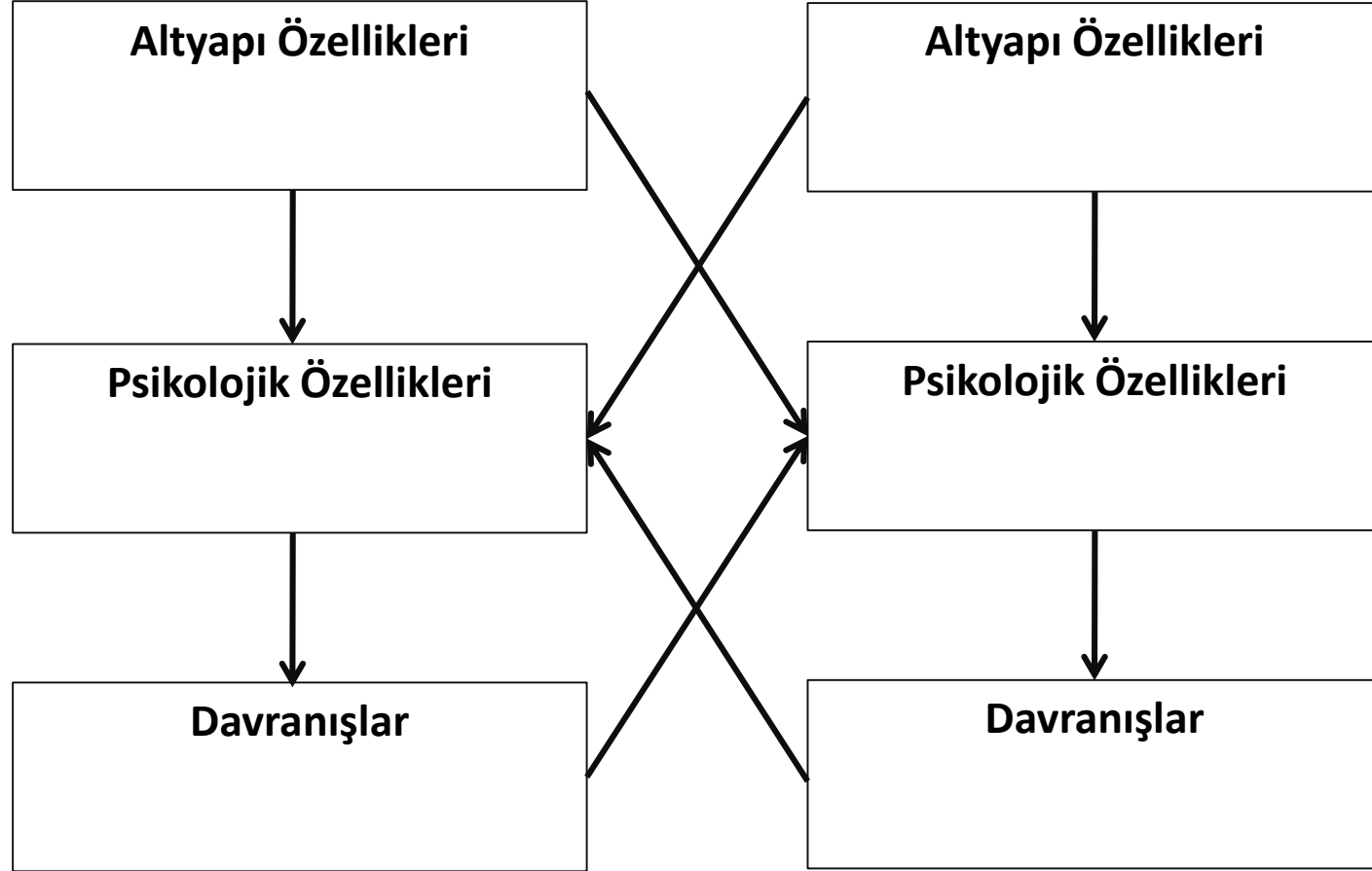
- **Konuşma biçimleri**

- Aynı soruyu řu kişilere nasıl sorardınız?

Mülakatçı

Katılımcı

Card 1

Popular responses
bat, butterfly, moth

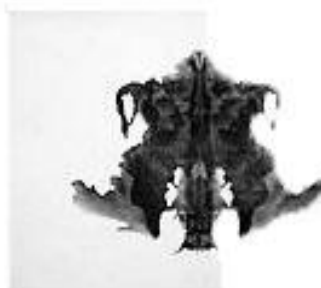
Card 2

Popular responses
two humans, four-
legged animal, dog,
elephant, bear

Card 3

Popular responses
two humans, human
figures

Card 4

Popular responses
animal hide, skin, rug

Card 5

Popular responses
bat, butterfly, moth

Card 6

Popular responses
animal hide, skin, rug

Card 7

Popular responses
human heads or faces

Card 8

Popular responses
animal: not cat or dog
four-legged animal

Card 9

Popular responses
human

Card 10

Popular responses
crab, lobster, spider
rabbit head,
caterpillars, worms,
snakes

Describe each shopper...

List #1

- Pound and a half of hamburger
- 2 loaves of Wonder bread
- Bunch of carrots
- 1 can Rumsford's baking powder
- Nescafe instant coffee
- 2 cans Del Monte peaches
- 5 lbs. potatoes

List #2

- Pound and a half of hamburger
- 2 loaves of Wonder bread
- Bunch of carrots
- 1 can Rumsford's baking powder
- 1 lb Maxwell House coffee (drip grind)
- 2 cans Del Monte peaches
- 5 lbs. potatoes

- **Eşleştirme**

- Rorschach inkblot (Rorschach, 1921)
- [El testi](#) (Wagner, 1962)
- [Kelime eşleştirme](#)
- Resim/fotoğraf

• Tamamlama

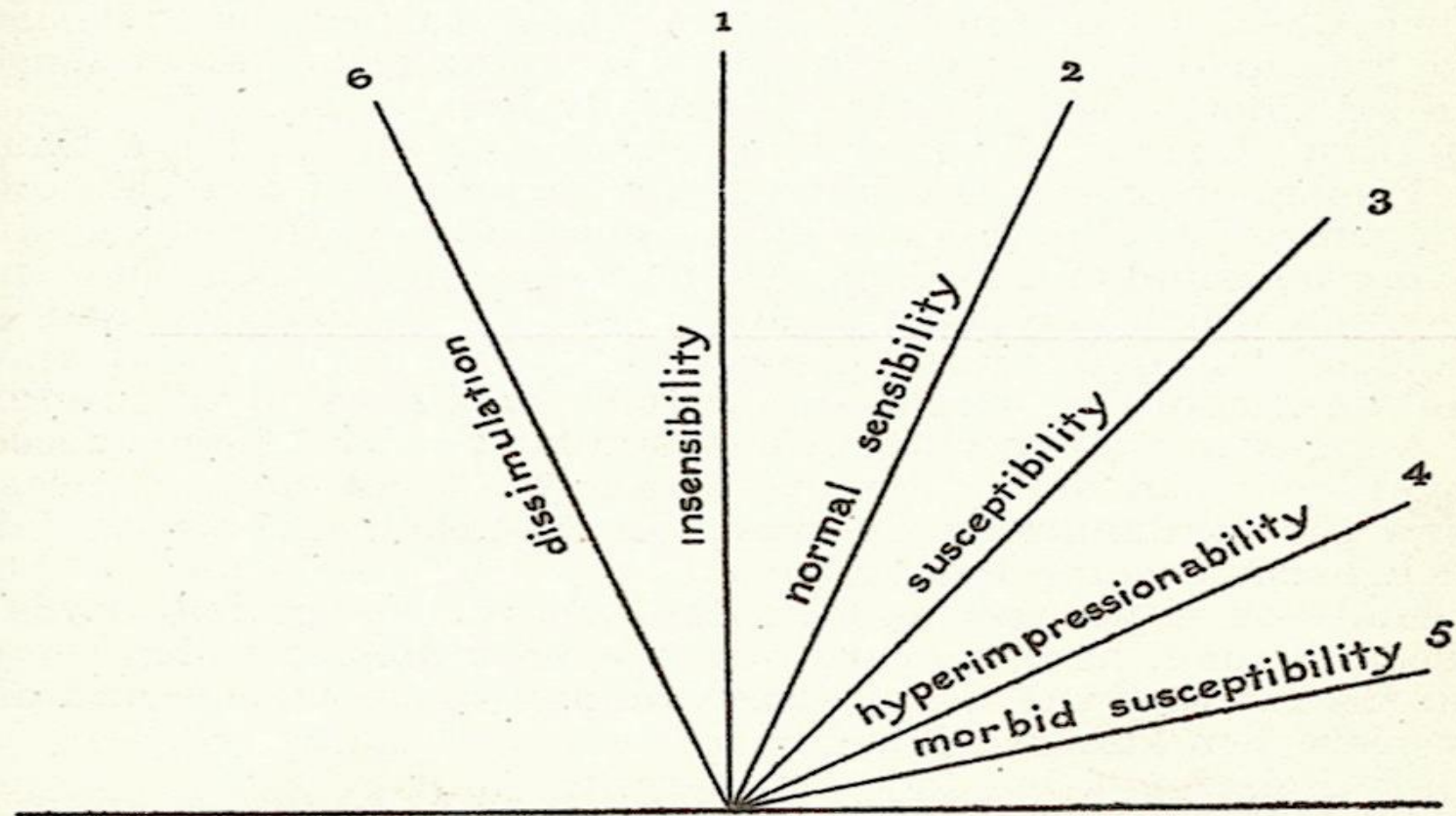
- Tematik İdrak Testi (Murray&Morgan, 1938)
- İnsan çizme (Machover, 1949)
- Ev-ağaç-insan testi (Buck, 1948)
- Kolaj

• Tamamlama

- Cümle tamamlama (Loevinger, 1976)
- Hikaye tamamlama

BASIS OF WRITING OF THE SCHWIEDLAND GRAPHOMETER.

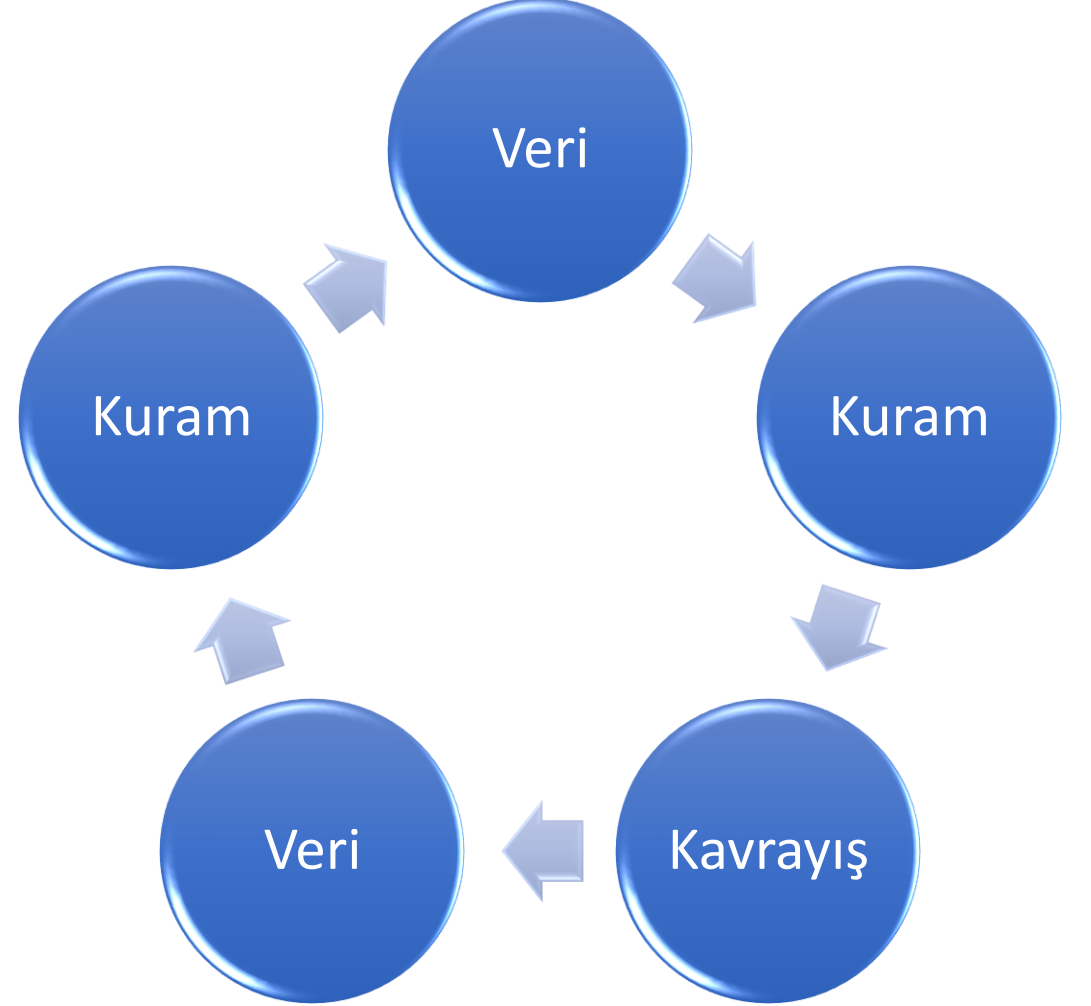
- Direction 1—vertical—cold and reserved natures.
 Direction 2—continued sensitiveness, without passions.
 Direction 3—passionate sensitiveness, but governed by will-power.
 Direction 4—the will-power diminishes ; sensitiveness gains the victory.
 Direction 5—a susceptibility almost diseased.
 Direction 6 (to the left of 1)—timidity, dissimulation.

- **Daha Sık Kullanılan Yansıtmalı Teknikler**

- İnsanlaştırma (antropomorphism)
- Üçüncü kişi
- Foto/video
- Kritik olay tekniği
 - Bitner: Hizmet memnuniyeti
- Merdiven
 - Zihin haritası
- Tüketici günlükleri
- «Bir ürün getir»
- Markaya ölüm ilanı

NİTEL ANALİZ

- DÖNGÜSEL ANALİZ
- SAHA NOTLARI
- FOTOĞRAFLAR
- DİĞER MATERYALLER

- **Nitel Analiz**

- Hem teknik hem insani bir süreç

- Etik kurallar

- Anonim ve katılımcının gizliliği

- Birinci öncelik katılımcılar, ikinci öncelik araştırma, üçüncü öncelik kendimiz

- Araştırılan kişi ötekileştirilmemeli

- Kodlama

- Açık kodlama

- Aksiyel kodlama

- Kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik

- **Mevcut analitik kategori**
 - Güzellik bakanının gözündedir
- **Mevcut kültürel kategori**
 - Türk kadınları güzeldir
- **Yeni kültürel kategori**
 - Türk kadınları «Avrupalı» görünmek istiyor
- **Yeni analitik kategori**
 - Batılı güzellik anlayışı idealize ediliyor

- **Mevcut analitik kategori**
 - Doktorların hastaya yaklaşımı konusunda ayrı bir kuram yok
- **Mevcut kültürel kategori**
 - Doktorlar kibirli gibi algılanabiliyor
- **Yeni kültürel kategori**
 - Doktorlar mevcut kültürde hastalarıyla olan iletişimleri konusunda bir eğitim almıyor
- **Yeni analitik kategori**
 - Doktorlar tıbbi bilgileri dolayısıyla ilişkiyi domine ediyor

• Nvivo: Bir Nitel Analiz Programı

- Bu program
 - İşimizi organize eder
 - Veriye anında ulaşmamızı sağlar
 - Kodlama işini kolaylaştırır
 - Not almayı kolaylaştırır
 - Karşılaştırmayı kolaylaştırır
 - İyi çıktı sağlar
- Fakat
 - Düşünme işini yapmaz
 - Kodlama işini yapmaz
 - Güvenirliği artırmaz

Eğitim Planı

- **26 Mart 2021 Cuma**

- Araştırma Metodolojileri
- Nitel Yöntemler
- Nitel Veri Analizi

- **29 Mart 2021 Pazartesi**

- Veri Türleri
- Ölçekler
- Anket Oluşturma
- Deneysel Yaklaşımlar
- SPSS Veri Temizleme
- Değişkenler
- Anormallik Ölçümleri
- Güvenirlik

- **31 Mart 2021 Çarşamba**

- Temel İstatistikler
- Çapraz Tablolar
- Korelasyon
- Regresyon
- Ortalama Karşılaştırmaları

- **2 Nisan 2021 Cuma**

- Faktör Analizi
- Kümeleme Analizi
- İleri Regresyon Teknikleri (Moderasyon, Aracı Değişken)

Doç. Dr. Berna Tari Kasnakoğlu
Teşekkür ederim
btari@etu.edu.tr